

Werkplan de eilanden van de Ruigte 2025-2037

Bosplantsoen de Ruigte

De Ruigte (Tevreewijk) is een locatie midden in Leiden. Tussen vele gebouwen in ligt een stuk groen wat deels door vrijwilligers onderhouden wordt en deels door de gemeente Leiden. In goed overleg worden de juiste maatregelen genomen om een uniek stukje groen te creëren en te behouden. Voor het stukje behouden, is soms een stuk groot onderhoud nodig. Hierbij moet bijvoorbeeld gedacht worden aan baggeren en het terugzetten van boomvormers. Deze twee aspecten moeten nu gebeuren. De onderstaande vakken (1,2 en 3) zijn bosplantsoen en het blauwe er omheen is water. Het water moet ondertussen gebaggerd worden en het bosplantsoen zou terug gezet moeten worden om het baggeren mogelijk te maken. Daarnaast is het ook wenselijk om de bomen niet te groot te laten worden aan de randen van de eilanden. Deze moeten afgezet worden om valgevaar in de toekomst te voorkomen. Door de boomvormers aan de randen te verwijderen krijgen de bomen in het midden meer ruimte en kunnen deze uitgroeien. Door de randen te dunnen ontstaat er ook een betere gelaagdheid (kruiden, heester en boomvormers).

Opp bosplantsoen vak 1: 786 m ²	Randomtrek: 116,25 m ¹
Opp bosplantsoen van 2: 1.562 m ²	Randomtrek 170,93 m ¹
Opp bosplantsoen vak 3: <u>541 m</u>	Randomtrek <u>99,59 m¹</u>
Totaal opp	2.889 m²
	Totaal randen 386,77 m¹

In het najaar van 2025 staat er in de planning om de sloten te baggeren/schonen in het parkje Tevreewijk.

Belangrijkste doel is om de waterkwaliteit te verbeteren en de sloten weer op de diepte te brengen zoals is omschreven in de leggers van het hoogheemraadschap Rijnland. In de bosplantsoen vakken staat voornamelijk els en wilgenopslag. De bomen hebben inmiddels een hoogte bereikt van ongeveer 10-12 meter en de meesten hebben een stamdiameter van tussen de 15 en de 30 cm gemeten op 1,30 meter hoogte.

Het idee is om op de 3 eilanden het bosplantsoen te dunnen. Eenmalig worden de eilanden tegelijk aangepakt. Dus alle drie de eilanden moeten in 2025 gedund worden. Een hoop nieuwe vegetatie zal dan opkomen. Na deze ingreep is de wens om 1 keer per 3 jaar op 1 eiland het terug zetten te herhalen. Zo wordt op den duur jong hakhoutbeheer 0-3 jaar , halfwas 3-6 jaar en volwassen hakhout 6-9 jaar gecreëerd aan de randen van de eilanden. En in het midden kunnen de grote bomen met de benodigde ruimte uitgroeien. Het water kan daardoor tijdig onderhouden worden wat de waterkwaliteit bevordert. Het terugzetten van het hakhout programma draagt ook bij aan de biodiversiteit. Met het afzetten krijgen we in eerste instantie weer een kruidlaag en later een struik en boomlaag. De eilanden krijgen een meer gevarieerde beplanting wat dan met de terugkerende afzettingen in stand wordt gehouden.

De reden om de eerste keer alles te doen is omdat er jaren geen onderhoud aan heeft plaatsgevonden waardoor nu eenmalig de achterstand ingehaald moet worden om te kunnen baggeren. Door de periodieke afzetting zal hier in de toekomst geen sprake van zijn.

Aanwijzen toekomst bomen

De boomvormers (houtige) zijn zaailingen. De soorten die er vooral staan zijn els en wilg. Beide soorten zijn ecologisch waardevol. Met het dunnen is het niet de bedoeling om 1 soort een voorsprong te geven op de andere soort. Beide soorten (mits ze voldoende in het midden staan) moeten aanwezig blijven na de dunning. Echte toekomstbomen zijn er nu ook nog niet aan te wijzen. Tijdens de werkzaamheden zal in samenspraak met de groengroep gekeken worden welke exemplaren het beste kunnen blijven staan. Deze zullen dan omgezet worden in toekomst bomen. Met de dunning zal dus vooral in de randen het terug gezet worden en in het midden zullen er exemplaren uitgehaald worden om de bomen voor de toekomst meer ruimte te geven. Hierdoor ontstaat er een eiland met bomen die kunnen uitgroeien in het midden en aan de randen is het kort (wat ook voor het baggeren belangrijk is). Hierdoor krijgen kruiden en heesters een kans en de aanwezige boomvormers kunnen vanzelf weer uitlopen tot het over een 3,6 of 9 (afhankelijk van welk eiland) jaar weer opnieuw terug gezet wordt. De bomen die blijven staan (toekomst bomen) worden geregistreerd in het beheersysteem.

Vervolg

Nadat de toekomst bomen de ruimte hebben gekregen zal een natuurlijk proces ontstaan waarbij de toekomst bomen een voorsprong hebben. De andere vegetatie heeft de mogelijkheid om weer te groeien zonder begeleiding van mensen.

Om in het vervolg niet alles tegelijk weg te hoeven halen wordt na de eerste keer een fasering uitgevoerd. Dat betekent dat elke drie jaar een van de eilanden weer terug wordt gezet (uiteraard niet de toekomstbomen). Door de fasering is de impact het kleinst. Verder krijgt de natuur de vrije hand. De toekomstbomen worden wel beoordeeld op valgevaar door middel van een BVC (Boom Veiligheid Controle).

Planning

- In het najaar van 2025 worden alle drie de eilanden aan de randen teruggezet en de toekomstbomen tijdens de werkzaamheden bepaald.
- In 2028 wordt 1 van de eilanden opnieuw terug gezet. Bewust wordt daar nu nog geen keuze in gemaakt. In 2028 kan namelijk beter bepaald worden welk eiland het beste is om terug te zetten.
- 2031 wordt een van de twee andere eiland weer terug gezet
- 2034 wordt het derde eiland terug gezet.
- 2037 is het eerste eiland weer aan de beurt en zo herhaald de cycli zich.

Bijlage 1 legger hoogheemraadschap

Bijlage 2 arealen

Groenobject	Beheerobject	BGT en KAD	Afbeeldingen
Verschijningsvorm			Gecontroleerd ☐
Objecttype	Bosplantsoen		Braakliggend ☐
Type	Bomen en struikvormers		Oppervlakte 1562,42
Type gedetailleerd			Opgaande heester ☐
Type extra detail			* <u>StUF Geo koppeling veld</u>
Gebruiksfunctie			BGT functie
Plantsoorten			
Taludsteilte			
Haagvoet	☐		
Gras			
Maaimethode			Type bewerking
Maaifrequentie			Maaimaanden
Bollen	☐		
Obstakels	☐ Aantal obstakels		Harde rand 0
Meterstrook	☐ Lengte strook		Zachte rand 0
Gefaseerd	☐		Water rand 170,93
Verkeershoek	☐		
Hagen			
Hoogte (m)			Haagvoetopp.
Knipfrequentie			Knippoppervlakte
Aantal zijden			
Lijnhaag breedte			Lijnhaag lengte 0
Vervanging en onderhoud			
Jaar van aanleg		Gepland onderhoud	
Geplande vervangjaar		Uitgev. onderhoud	
Project			
NEN Conditie score	☐ 1. Uitstekend ☐ 2. Goed ☐ 3. Voldoende ☐ 4. Onvoldoende ☐ 5. Slecht ☐ 6. Zeer slecht		

Groenobject	Beheerobject	BGT en KAD	Afbeeldingen
Verschijningsvorm		Gecontroleerd ☐	
Objecttype	Bosplantsoen	Braakliggend	☐
Type	Bomen en struikvormers	Oppervlakte	785,56
Type gedetailleerd		Opgaande heester	☐
Type extra detail		<i>* StUF Geo koppeling veld</i>	
Gebruiksfunctie		BGT functie	
Plantsoorten			
Taludsteilte			
Haagvoet	☐		
Gras			
Maaimethode		Type bewerking	
Maaifrequentie		Maaimaanden	
Bollen	☐		
Obstakels	☐ Aantal obstakels	Harde rand	0
Meterstrook	☐ Lengte strook	Zachte rand	0
Gefaseerd	☐	Water rand	116,25
Verkeershoek	☐		
Hagen			
Hoogte (m)		Haagvoetopp.	
Knipfrequentie		Knippoppervlakte	
Aantal zijden			
Lijnhaag breedte		Lijnhaag lengte	0
Vervanging en onderhoud			
Jaar van aanleg		Gepland onderhoud	
Geplande vervangjaar		Uitgev. onderhoud	
Project			
NEN Conditie score	☐ 1. Uitstekend ☐ 2. Goed ☐ 3. Voldoende ☐ 4. Onvoldoende ☐ 5. Slecht ☐ 6. Zeer slecht		

Groenobject	Beheerobject	BGT en KAD	Afbeeldingen
Verschijningsvorm		Gecontroleerd ☐	
Objecttype	Bosplantsoen	Braakliggend	☐
Type	Bomen en struikvormers	Oppervlakte	540,91
Type gedetailleerd		Opgaande heester	☐
Type extra detail		<i>* StUF Geo koppeling veld</i>	
Gebruiksfunctie		BGT functie	
Plantsoorten			
Taludsteilte			
Haagvoet	☐		
Gras			
Maaimethode		Type bewerking	
Maai frequentie		Maaimaanden	
Bollen	☐		
Obstakels	☐ Aantal obstakels	Harde rand	0
Meterstrook	☐ Lengte strook	Zachte rand	0
Gefaseerd	☐	Water rand	99,59
Verkeershoek	☐		
Hagen			
Hoogte (m)		Haagvoetopp.	
Knipfrequentie		Knipoppervlakte	
Aantal zijden			
Lijnhaag breedte		Lijnhaag lengte	0
Vervanging en onderhoud			
Jaar van aanleg		Gepland onderhoud	
Geplande vervangjaar		Uitgev. onderhoud	
Project			
NEN Conditie score	☐ 1. Uitstekend ☐ 2. Goed ☐ 3. Voldoende ☐ 4. Onvoldoende ☐ 5. Slecht ☐ 6. Zeer slecht		